

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Gheorghe Stratulat)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vladislav Clima, Ala Malîi, Ecaterina Palanciuc)

ÎNCHEIERE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Maria Crețu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Andrei Cimpoș și Agenția Proprietății Publice cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 06 septembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

constată:

La 26 decembrie 2017, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Andrei Cimpoș și Agenția Proprietății Publice cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 9/3-5 din 26 septembrie 2017 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată asupra lotului de pământ din str. Ioan Livescu, 26 dlui Andrei Cimpoș” s-a decis atribuirea în proprietate privată a terenului cu suprafața de xxxxx m.p. din str. xxxxx.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, în corespundere cu art. 64 din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, a supus controlului obligatoriu de legalitate decizia menționată și a constatat că aceasta a fost adoptată contrar prevederilor legale.

Or, conform datelor din Registrul bunurilor imobile proprietarul terenului vizat în decizie este Republica Moldova.

Conform art. 7 alin (2) din Legea privind administrarea și deetizarea proprietății publice nr. 121 din 04 mai 2007, organul abilitat cu administrarea și deetizarea proprietății publice a statului este Agenția Proprietății Publice

subordonată Ministerului Economiei, succesor al Agenției Privatizare, ale cărei atribuții sunt stabilite în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative.

Astfel Consiliul municipal Chișinău nu putea decide referitor la înstrăinarea unui bun ce nu-i aparține cu drept de proprietate, deoarece în sensul articolului 315 din Codul civil, doar proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Prin notificarea nr.1304/OT4-1899 din 07 noiembrie 2017, a solicitat Consiliului municipal Chișinău abrogarea, în termen de 30 de zile, a actului administrativ considerat ilegal.

Însă, până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, autoritatea publică locală emitentă nu a adoptat nicio decizie cu privire la examinarea notificării înaintate.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat admiterea acțiunii și anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 9/3-5 din 26 septembrie 2017.

La 23 mai 2018, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de concretizare a temeiurilor acțiunii, prin care a menționat că în privința lotului de pământ indicat în pct. 1 din decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 9/3-5 din 26 septembrie 2017 urmau a fi aplicate prevederile art. 23 din Legea cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354 din 28 octombrie 2004; art. 7 alin. (2) din Legea privind administrarea și deținerea proprietății publice nr. 121 din 04 mai 2007 și art. 4 alin. (10) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997 (f.d. 34-35, 39).

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 9/3-5 din 26 septembrie 2017.

Prin hotărârea din 06 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și s-a anulat decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 9/3-5 din 26 septembrie 2017 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată asupra lotului de pământ din str. Ioan Livescu, 26 dlui Andrei Cimpoeș” (f.d. 44, 48-52)

Prin decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 06 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 78, 79-87).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut plauzibilă concluzia primei instanței în partea nerespectării de către Consiliul municipal Chișinău a prevederilor legale privind înstrăinarea bunului imobil vizat în decizia nr. 9/3-5 din 26 septembrie 2017.

Or, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate asupra terenul litigios nu a fost înregistrat după municipiul Chișinău, ci după Republica Moldova (f.d. 10-11).

Respectiv, la caz sunt inaplicabile prevederile art. 42 din Codul funciar, dreptul de a dispune de un bun îl are proprietarul acestuia, iar în privința bunurilor imobile, dovada dreptului de proprietate o reprezintă înregistrarea acestui drept în condițiile legii, condiție necesară și pentru a putea întreprinde acțiuni ulterioare, precum ar fi înstrăinarea bunului imobil.

La 25 aprilie 2019, Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Maria Crețu a depus recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 99-100).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a aplicat, deși trebuia să aplice dispozițiile art. 42 din Codul funciar, care prevăd că terenurile din intravilan se află în administrarea autorităților administrației publice locale, iar din municipii în proprietate municipală.

La judecarea cauzei nu a fost aplicat și art. 76 alin. (1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, care stipulează că din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale fac parte bunurile care, în modul stabilit de lege, nu sunt transferate în domeniul public de interes local sau raional, după caz.

Curtea de Apel Chișinău a ignorat faptul că terenul litigios a fost atribuit pentru construcția casei individuale în baza deciziei nr. 144 din 06 martie 1956, iar ulterior, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 12/48 din 30 mai 2002, în cadrul lucrărilor de înregistrare masivă, imobilul dat a fost transmis în proprietate și înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

Lotul de teren din str. xxxxx, mun. Chișinău atribuit lui Andrei Cimpoș nu face parte din categoria terenurilor din domeniul public și cel privat al statului, conform art. 4 din Legea nr. 91-XVI din 05 aprilie 2007, deoarece acest este amplasat în intravilanul municipiului Chișinău.

Din acest considerent instanța de apel în mod eronat a ajuns la concluzia că autoritatea publică locală nu putea decide referitor la înstrăinarea bunului imobil litigios, deoarece nu îi aparține cu drept de proprietate.

Această concluzie rezultă din interpretarea greșită a art. 57 alin. (1) din Legea castrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998 în redacția de până la operarea modificărilor prin Legea nr. 97 din 01 aprilie 2004 și după introducerea acestora.

Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Maria Crețu a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 06 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu adoptarea unei hotărâri noi prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform articolului 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 13 februarie 2019.

Conform scrisorii de însoțire cu numărul de ieșire 2898, decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 15 martie 2019 (f.d. 88).

Cererea de recurs a fost depusă la 25 aprilie 2019 (f.d. 99-100), adică în termen de 2 luni de la data expedierii deciziei instanței de apel pentru notificare.

Examinând temeiurile recursului depus de Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Maria Crețu în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Maria Crețu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Maria Crețu cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material

și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Maria Crețu.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Maria Crețu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Sveatoslav Moldovan